

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

วิศวกรโยธาปฏิบัติการ

กรมโยธาธิการและผังเมือง

❁ ความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง โดยวิธีการสอบข้อเขียน ดังนี้

1. ความรู้ด้านวิศวกรรมฐานรากและปฐพีกลศาสตร์
2. ความรู้ด้านวิศวกรรมชลศาสตร์
3. การวิเคราะห์โครงสร้างและออกแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก
4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานด้านวิศวกรรมผังเมือง

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือเตรียมสอบวิศวกรโยธาปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 270 บาท

จัดทำและจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์กึ่ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: 0627030008

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

**คู่มือเตรียมสอบ
วิศวกรโยธาปฏิบัติกร
กรมโยธาธิการและผังเมือง**

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ราคา 270.-

คำนำ

ชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่งวิศวกรโยธาปฏิบัติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมโยธาธิการและผังเมือง	1
➤ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522	11
★ แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2558	50
➤ ความรู้เกี่ยวกับวิศวกรรมฐานรากและปฐพีกลศาสตร์	61
➤ ความรู้ด้านวิศวกรรมชลศาสตร์	96
➤ การวิเคราะห์โครงสร้าง	107
➤ การออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก	151
➤ ความรู้เกี่ยวกับงานวิศวกรรมด้านผังเมือง	181
★ แนวข้อสอบ การวิเคราะห์โครงสร้าง	208
★ แนวข้อสอบ การออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก	217
★ แนวข้อสอบ การออกแบบโครงสร้าง	222
★ แนวข้อสอบ วิศวกรรมชลศาสตร์	227
★ แนวข้อสอบ การควบคุมการก่อสร้าง การบริหารงานก่อสร้าง	237
★ แนวข้อสอบ งานเขียนแบบออกแบบ	242
★ แนวข้อสอบ การสำรวจเพื่อการก่อสร้าง	249
★ แนวข้อสอบ ความแข็งแรงของวัสดุ	255
★ รวมแนวข้อสอบ วิศวกรโยธา	264

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ความรู้เกี่ยวกับกรมโยธาธิการและผังเมือง

> ประวัติความเป็นมากรมโยธาธิการและผังเมือง

กรมโยธาธิการและผังเมือง ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 จากการรวมกรมโยธาธิการและกรมการผังเมืองเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูประบบราชการ โดยบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องกันของทั้งสองกรมเข้าด้วยกัน และมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาเมืองที่สัมฤทธิ์ผล ตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนอย่างยั่งยืน

> ตราสัญลักษณ์กรมโยธาธิการและผังเมือง

• พระพรหม

คือ พระผู้สร้างทั้งสามโลก มีสี่พักตร์ (จักรมข) แปกหู (อัญชกรรณ) มีสี่กร ประทับยืนหรือนั่งบนบัลลังก์ดอกบัว มีกายสีแดงบ้างก็ว่าสีเหลือง (ลัทธิตามะฝ่ายทิเบตว่ามีกายสีขาว) พระเนตรแดงอมเหลืองสวมชฎามกุฎ ใต้เครื่องประดับตกแต่ง และพวงมาลัยดอกไม้อสีขาว สองพระหัตถ์ด้านหน้าจะเป็นปางประทานอภัยและประทานพร สองพระหัตถ์ด้านหลังถือข้อน (สำหรับหยอดเนยในไฟ) บ้างว่าธารพระกร(ไม้เท้า) และมีหม้อใส่ขมิ้น (น้ำมันที่ผลิตจากเนยเหลว) บางครั้งก็ถือพวงมาลัยลูกปัด และคน โขนน้ำ หรือคำภีพระเวท และคันหญา มีธนูชื่อ ปรวีตะ วิมานของพระองค์อยู่ในพรหมโลก พาหนะคือ หงส์ชื่อว่า หงสะ วหน

• พระนารายณ์

คือ พระผู้อยู่ในตำแหน่งพระผู้เป็นเจ้าของผู้คนอมโลก มีลักษณะสี่กรทรงสังข์ ชื่อปัญจชันยะ ในพระหัตถ์ขวา ส่วนพระหัตถ์ขวาล่างถือ จักร ชื่อ สุทรรศน์ พระหัตถ์ซ้ายถือดอกบัว พระหัตถ์ซ้ายล่างถือคทา ชื่อเกาโมทติ สีกายของพระนารายณ์ไม่แน่นอน บ้างก็ว่าพระวรกายเป็นสีขาวในสมัยไตรคายุค พระกายเป็นสีแดง สมัยทวารยุค พระกายเป็นสีเหลือง ส่วนปัจจุบันที่เรียกว่ากสิยุค พระกายเป็นสีเขียวและสีน้ำเงิน สวรรค์ที่ประทับเรียกว่า ไวกูณฐ์ พาหนะคือ ครุฑ

• พระศิวะ

คือ พระผู้เป็นใหญ่เหนือการสรรเสริญ เป็นผู้ล้างผู้ทำลาย ทำให้สะอาดปราศจากโทษมลทิน (กรรณา หรือ ชุบให้สะอาด) ทรงมีพระกายเป็นสีขาว สีสามตา พระเนตรที่สามตั้งตรงที่กลางหน้าผาก พระเกศาสีแดง หนึ่งในพระพักตร์ บางปางมีสี่พระพักตร์ ที่คอของพระองค์มีสินิล ทรงประจำกระโหลกมนุษย์คด้องคอ มีสังวาลเป็นงูพันรอบคอ พระหัตถ์ซ้ายถือธนู พระหัตถ์ขวาล่างถือพระขันทกุมาร หรือกาติยะเทพแห่งสงครามที่สถิตอยู่บนเขาไกลาสในเทือกเขาหิมาลัย พาหนะคือ โคนนทิ

• พระพิฆเนศวร

หรือ พระวิฆเนศวร หรือ พระพิฆเนศวร เป็นเทพเจ้าแห่งความรู้ เป็นหัวหน้านำคณะข้ามความขัดข้อง(ผู้เป็นใหญ่เหนือความขัดข้อง) พระวิฆเนศวร ตามความนิยมแห่งไสยศาสตร์ว่าเป็นเจ้าแห่งความรู้ลักษณะของพระวิฆเนศวร มีรูปร่างเป็นมนุษย์อ้วนเตี้ย ท้องพลุ้ย มีเศียรเป็นช้าง มีงาข้างเดียว(ถูกขวาน ปรศุรามหักเสียดงา) สีกายสีแดง (บางแห่งว่าผิวเหลือง นุ่งห่มแดง) มีสี่กร พระหัตถ์หน้าขวาดือองช้าง พระหัตถ์ซ้ายถือขันน้ำมนต์ เป็นกระโหลกศีรษะมนุษย์ พระหัตถ์หลังขวาดือตรี พระหัตถ์ซ้ายถือบาตร (บ่วง) พาหนะคือ หนู

➢ วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรแกนนำของประเทศ ในด้านการผังเมือง การพัฒนาเมือง และการอาคาร ให้มีความน่าอยู่ ปลอดภัย รักษาสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีอัตลักษณ์

➢ พันธกิจ

1. สนับสนุน กำหนด กำกับ และพัฒนาปรับปรุงให้งานผังเมืองและโยธาธิการ มีมาตรฐานวิชาการ ที่สามารถสนองต่อความต้องการทางสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. สร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐและประชาชนในการวางแผนการดำเนินการพัฒนาเมืองท้องถิ่น และชุมชน
3. พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายการใช้ประโยชน์ที่ดิน การผังเมืองและโยธาธิการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

➢ ค่านิยม

- มีจิตสาธารณะ
- กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- ไม่เลือกปฏิบัติ
- ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ
- โปร่งใส ตรวจสอบได้
- มุ่งสัมฤทธิ์ผลของงาน

➢ เป้าประสงค์

- เมืองมีกรอบการพัฒนาเมืองที่ดี มีมาตรฐานเมืองน่าอยู่ และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
- ประชาชนตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของการผังเมือง และการควบคุมอาคาร
- ประชาชนได้รับการบริการด้านช่างที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง

➢ ผลการดำเนินการที่คาดหวัง

- การพัฒนาเมืองที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเมือง
- ประชาชนได้รับการบริการด้านช่างที่ได้มาตรฐาน

➢ ยุทธศาสตร์ 4 ด้าน กรมโยธาธิการและผังเมือง

ยุทธศาสตร์การผังเมือง

วางผังเมืองบนความตกลงใจของคนในชุมชนในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมี

ความสุข โดยมีผังประเทศ ผังภาค และผังอนุภาค เป็นระดับผังนโยบายถ่ายทอดสู่การวางผังระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง

พัฒนาให้เมืองมีความปลอดภัยจากธรรมชาติ มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่มีมาตรฐาน โดยมีระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน เขื่อนป้องกันตลิ่ง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

ยุทธศาสตร์การอาคาร

เพื่อให้อาคารมั่นคง ปลอดภัย มีอัตลักษณ์ ประหยัดพลังงานและลดภาวะโลกร้อนโดยการออกกฎหมายควบคุมอาคาร ตรวจสอบระบบและพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยในอาคาร

ยุทธศาสตร์การบริการด้านช่าง

มุ่งให้บริการงานช่างทุกระดับ ในฐานะช่างของแผ่นดิน โดยให้บริการด้านการออกแบบอาคารทดสอบวัสดุ และให้คำปรึกษาด้านช่าง

➢ อำนาจหน้าที่ของกรมและส่วนราชการ

กรมโยธาธิการและผังเมือง มีภารกิจเกี่ยวกับงานด้านการผังเมืองระดับต่าง ๆ การโยธาธิการการออกแบบการก่อสร้างและการควบคุมการก่อสร้างอาคาร ดำเนินการและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการพัฒนาเมือง พื้นที่ และชนบท โดยการกำหนดและกำกับดูแลนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบการตั้งถิ่นฐาน และโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการกำหนดคุณภาพและมาตรฐานการก่อสร้างด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม และการผังเมือง เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เกิดมาตรฐานความปลอดภัยแห่งสาธารณชน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองและสิ่งปลูกสร้างตามระบบการผังเมืองที่ดี อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) วางและจัดทำผังเมืองประเภทอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายหรือตามที่ส่วนราชการอื่นร้องขอ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองนั้น ๆ

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางผัง วิจัย ติดตาม ประเมินผลและพัฒนามาตรฐานด้านการผังเมืองและโยธาธิการ รวมทั้งการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานและคู่มือด้านการผังเมืองและโยธาธิการ

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการวางผัง ออกแบบ ควบคุมการก่อสร้างบูรณะเมืองหรืออาคารและสิ่งก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ

(๕) ให้บริการและคำปรึกษาเกี่ยวกับงานออกแบบ งานก่อสร้าง และงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมแก่หน่วยงานต่าง ๆ

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการออกแบบ การก่อสร้างและควบคุมอาคาร ก่อสร้างอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการบูรณะและบำรุงรักษา

(๗) ดำเนินการประสาน กำกับดูแล สนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามผังเมือง รวมทั้งกำกับตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๘) ดำเนินการพัฒนาระบบและบริหารข้อมูลการผังเมืองและโยธาธิการ

(๙) ดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรของกรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในด้านการผังเมืองและโยธาธิการ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม

(๒) กองการเจ้าหน้าที่

(๓) กองคลัง

(๔) กองควบคุมการก่อสร้าง

(๕) กองนิติการ

(๖) กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

(๗) กองแผนงาน

(๘) กองวิเคราะห์วิจัยและทดสอบวัสดุ

(๙) กองออกแบบก่อสร้างพลับพลาพิธีและโครงการพิเศษ

(๑๐) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑๑) สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเมือง

(๑๒) สำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร

(๑๓) สำนักผังประเทศและผังภาค

(๑๔) สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

(๑๕) สำนักพัฒนามาตรฐาน

(๑๖) สำนักวิศวกรรมผังเมือง

(๑๗) สำนักวิศวกรรมโครงสร้างและงานระบบ

(๑๘) สำนักสถาปัตยกรรม

(๑๙) สำนักสนับสนุนและพัฒนาตามผังเมือง

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงาน โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

➢อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

กรมโยธาธิการและผังเมือง ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดี โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

➤ **กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร**

กรมโยธาธิการและผังเมือง ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีโดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในกรม

(๒) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในกรม

(๓) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆและหน่วยงานภายในกรม

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

➤ **ราชการบริหารส่วนกลาง**

1). สำนักงานเลขานุการกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกเป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2). กองการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดระบบงานและบริหารงานบุคคลของกรม เว้นแต่การฝึกอบรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3). กองคลัง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4). กองควบคุมการก่อสร้าง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดและพัฒนามาตรฐานเทคนิคการก่อสร้างอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน

(๒) ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานงานก่อสร้าง

(๓) ให้การสนับสนุนและคำปรึกษาในงานก่อสร้างอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน

(๔) ดำเนินการและให้บริการในงานควบคุมการก่อสร้าง การบูรณะ และการบำรุงรักษาอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน

(๕) ดำเนินการตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรง และความปลอดภัยของอาคารของหน่วยงานของรัฐ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5). กองนิติการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายในความรับผิดชอบของกรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทาง

แพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับงานพิจารณาอุทธรณ์ งานวางทรัพย์ และงานสอบสวนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย การศึกษาวิเคราะห์และพัฒนากฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม

(๕) กำกับและตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6). กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผังเมืองและโยธาธิการ

(๒) โฆษณา ปิ๊ดประกาศ และประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการจัดทำผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(๓) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลการปฏิบัติงานของกรม

(๔) ควบคุม ดูแล และให้บริการเกี่ยวกับงานด้าน โสตทัศนอุปกรณ์ รวมทั้งสร้างเครือข่ายประชาคมเพื่อความร่วมมือในงานด้านผังเมือง

(๕) ให้บริการข้อมูลข่าวสารและดำเนินการเกี่ยวกับงานห้องสมุด

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

7). กองแผนงาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วิเคราะห์และจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการของกรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล รวมทั้งนโยบายแผนแม่บทของกระทรวง

(๒) ประสาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในกรม

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณของกรม

(๔) เสนอแนะนโยบายด้านความร่วมมือต่างประเทศ ติดต่อและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศในด้านความช่วยเหลือและร่วมมือด้านต่าง ๆ ในหน้าที่ของกรม แสวงหาทรัพยากรและวิชาการจากต่างประเทศ สนับสนุนงานด้านการผังเมืองและโยธาธิการ รวมทั้งการจัดประชุมและเจรจาตามที่ได้รับมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

8). กองวิเคราะห์วิจัยและทดสอบวัสดุ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบ ตรวจสอบ วิเคราะห์ และวิจัยคุณสมบัติของวัสดุก่อสร้างวัสดุโครงสร้าง หรือส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้าง ตลอดจนการให้บริการและให้คำปรึกษา

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการเจาะสำรวจชั้นดิน เพื่อการออกแบบ การก่อสร้างสำหรับงานอาคารและโครงสร้างพื้นฐานตามมาตรฐานทางวิชาการวิศวกรรม

(๓) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านวัสดุวิศวกรรมและปฐพีวิศวกรรมตามภารกิจของกรม

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

9). กองออกแบบก่อสร้างพลับพลาพิธีและโครงการพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกแบบ ก่อสร้าง และตกแต่งพลับพลาพิธีที่ประทับและสถานที่ในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี
- (๒) กำหนดและพัฒนามาตรฐานเกี่ยวกับงานพลับพลาพิธี
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและให้คำปรึกษาการออกแบบ ก่อสร้าง และตกแต่งพลับพลาพิธี และการจัดสถานที่ ให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานพลับพลาพิธี
- (๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่และจัดสถานที่ในงานพิธี เพื่อการต้อนรับบุคคลสำคัญของประเทศและของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

10). ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม
- (๒) จัดระบบการสำรวจ การเก็บ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านการผังเมืองและโยธาธิการของหน่วยงานภายในกรม
- (๓) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านการผังเมืองและโยธาธิการให้บริการข้อมูล และจัดวางระบบงานข้อมูลและระบบงานสถิติ
- (๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

11). สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเมือง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พัฒนาความรู้และความสามารถด้านการผังเมืองและโยธาธิการ ให้แก่บุคลากรของกรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

12). สำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะการกำหนดนโยบายด้านการควบคุมอาคาร
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - (๓) กำหนดมาตรฐานการควบคุมอาคารด้านความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร
 - (๔) กำกับการตรวจสอบสภาพและการใช้อาคารให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัย
 - (๕) กำกับและตรวจสอบการใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
 - (๖) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการขุดดินและถมดิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
 - (๗) ตรวจสอบรองคุณภาพความปลอดภัยของวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในอาคารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

13). **สำนักผังประเทศและผังภาค มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) กำหนดนโยบายและผังกลยุทธ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบการตั้งถิ่นฐานและโครงสร้างพื้นฐานระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัดตามนโยบายของรัฐและถ่ายทอดกรอบนโยบายสู่ผังระดับเมืองและระดับพื้นที่

(๒) ประสานความเชื่อมโยงของผังทุกระดับและกำกับดูแลการพัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายด้านการผังเมือง

(๓) ให้คำปรึกษาด้านการผังเมืองแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

14). **สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองรวมทั้งผังประเภทอื่น ๆ ตามนโยบายของรัฐ

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และตรวจสอบการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) ให้คำปรึกษาด้านวิชาการผังเมืองแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

(๔) วิเคราะห์ ถักนกรองเรื่องและเสนอความคิดเห็นในเบื้องต้น และดำเนินการเกี่ยวกับงานวิชาการและงานประชุมของคณะกรรมการผังเมือง คณะอนุกรรมการผังเมืองและคณะกรรมการอุทธรณ์

(๕) ดำเนินการด้านพิจารณาคำร้องและอุทธรณ์ของผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองรวมทั้งแจ้งมติคณะกรรมการผังเมือง และติดตามผลการปฏิบัติตามมติ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

15). **สำนักพัฒนามาตรฐาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนามาตรฐานและวิชาการ รวมทั้งกระบวนการด้านการผังเมืองและโยธาธิการ

(๒) จัดทำหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และคู่มือด้านการผังเมืองและโยธาธิการ

(๓) สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการผังเมือง ติดตามและประเมินผลด้านการผังเมืองและโยธาธิการ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านมาตรฐาน วิชาการ และการประเมินผลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

16). **สำนักวิศวกรรมการผังเมือง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) ดำเนินการสำรวจ รังวัด และจัดทำแผนที่เพื่อการผังเมืองทุกระดับ

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

(๓) ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับด้านการออกแบบ การวางแผนผังโครงการคมนาคมและขนส่ง และระบบสาธารณูปโภคและวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

(๔) ให้คำปรึกษาและสนับสนุนวิชาการผังเมืองด้านการสำรวจและจัดทำแผนที่ การวางแผนวิศวกรรมแก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

17). **สำนักวิศวกรรมโครงสร้างและงานระบบ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) กำหนดมาตรฐานและข้อกำหนดในการออกแบบ ก่อสร้าง และบูรณะอาคารด้านวิศวกรรมโครงสร้าง วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล และวิศวกรรมสุขาภิบาล

(๒) ดำเนินการออกแบบอาคารด้านวิศวกรรมโครงสร้าง วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกลและ วิศวกรรมสุขาภิบาล

(๓) ให้คำปรึกษาในงานออกแบบอาคารด้านวิศวกรรมโครงสร้าง วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกลและ วิศวกรรมสุขาภิบาล

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

18). **สำนักสถาปัตยกรรม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) ให้บริการและคำปรึกษาในการวางแผนและบริหาร โครงการเพื่อวางผังแม่บท

(๒) จัดทำข้อเสนอ โครงการเพื่อกำหนดวงเงินงบประมาณ

(๓) ดำเนินการและให้คำปรึกษาในการออกแบบเพื่อการก่อสร้าง การบูรณะ ซ่อมแซมและบำรุงรักษางาน สถาปัตยกรรม งานภูมิสถาปัตยกรรม และงานมัณฑนศิลป์

(๔) กำหนดและจัดทำแบบมาตรฐาน เกณฑ์การประมาณราคา และมาตรฐานงานด้านสถาปัตยกรรมภูมิ สถาปัตยกรรม และมัณฑนศิลป์

(๕) วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ผลงานสถาปัตยกรรม งานภูมิสถาปัตยกรรม และงานมัณฑนศิลป์

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการกำกับดูแลโครงการก่อสร้างด้านสถาปัตยกรรมภูมิ สถาปัตยกรรม และมัณฑนศิลป์

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบแบบและราคางานสถาปัตยกรรมงานภูมิสถาปัตยกรรมและงาน มัณฑนศิลป์

(๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

19). **สำนักสนับสนุนและพัฒนาตามผังเมือง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้**

(๑) จัดทำแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการพัฒนาตามผังเมือง

(๒) ดำเนินการโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

(๓) ดำเนินการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟูเมืองและเมืองใหม่

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ และออกแบบก่อสร้างเพื่อการโยธาธิการและผังเมือง

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองที่กำหนด

(๖) ให้คำปรึกษา สนับสนุน และบริการในงานออกแบบวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมไฟฟ้า และวิศวกรรมเครื่องกล

(๗) ให้คำปรึกษา สนับสนุน และสำรวจออกแบบเพื่อการพัฒนา อนุรักษ์ บูรณะและป้องกันพื้นที่คลังและ

ชายฝั่ง และระบบการป้องกันน้ำท่วม

(๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

➤ ราชการบริหารส่วนจังหวัด

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการ สนับสนุน ให้คำปรึกษา และบริการทางวิชาการเกี่ยวกับการผังเมืองและโยธาธิการที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นายชยพล ชาติศักดิ์

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

----- ✍

พระราชบัญญัติ

ควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สำหรับเขตท้องที่ที่ได้มีการประกาศให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือเขตท้องที่ที่ได้เคยมีการประกาศดังกล่าว ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับตามเขตของผังเมืองรวมนั้น โดยไม่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา^๒

สำหรับอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคน และโรงแรมรสพ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไม่ว่าท้องที่ที่อาคารนั้นตั้งอยู่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม^๓

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

(๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๒ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(๔) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๖๖

(๕) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งก่อสร้างอื่นอันซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖/ตอนที่ ๘๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๒

^๒ มาตรา ๒ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๓ มาตรา ๒ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

- (๑) อัฒจันทร์หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน
- (๒) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าเรือ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือ ประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกันหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย
- (๓) ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย
- (ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้ง โครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม
- (ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่ สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดใน กฎกระทรวง
- (๔) พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่ กำหนดตามมาตรา ๘ (๕)
- (๕) สิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย
- “อาคารสูง”^{๔๑} หมายความว่า อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ที่มีความสูงตั้งแต่ยี่สิบสาม เมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นคาบฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่ว หรือ ปันหย่าให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดคานของชั้นสูงสุด
- “อาคารขนาดใหญ่พิเศษ”^{๔๒} หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้พื้นที่อาคาร หรือส่วนใดของ อาคารเป็นที่อยู่อาศัย หรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกัน ตั้งแต่หนึ่งหมื่นตารางเมตรขึ้นไป
- “อาคารชุมนุมคน”^{๔๓} หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่บุคคลอาจเข้าไปภายในเพื่อ ประโยชน์ในการชุมนุมคนที่มีพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป
- “โรงมหรสพ”^{๔๔} หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉาย ภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชม การแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม
- “ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจร ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่
- “แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะ ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดินและอาคารที่ ก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้ รวมทั้งแสดงลักษณะและขอบเขตของที่สาธารณะ และ อาคารในบริเวณที่ดินที่ติดต่อโดยสังเขปด้วย

^{๔๑} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “อาคารสูง” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๔๒} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๔๓} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “อาคารชุมนุมคน” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๔๔} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “โรงมหรสพ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร โดยมีรูปแสดงรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาดเครื่องหมายวัสดุและการใช้สอยต่าง ๆ ของอาคารอย่างชัดเจนพอที่จะใช้ในการดำเนินการได้

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพ และชนิดของวัสดุ ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณกำลังของวัสดุการรับน้ำหนักและกำลังต้านทานของส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

“ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

“ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบรูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่าง ๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมีใช้การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม

“รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไป เช่น เสา คาน ตง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เขตเพลิงไหม้” หมายความว่า บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไปหรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อภายในระยะสามสิบเมตร โดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ด้วย

“ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกหรือควบคุมดูแลการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งกระทำการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารด้วยตนเอง และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งตกลงรับกระทำการดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และผู้รับจ้างช่วง

“ผู้ครอบครองอาคาร”^{๕๑} หมายความว่า รวมถึงผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดสำหรับทรัพย์สินส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

“ผู้ตรวจสอบ”^{๕๒} หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

“นายช่าง”^{๕๓} หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงาน

^{๕๑} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้ครอบครองอาคาร” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๕๒} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้ตรวจสอบ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๕๓} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “นายช่าง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

ท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง หรือวิศวกรหรือสถาปนิกซึ่งอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง* แต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า กฎซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา เป็นต้น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น”^{๑๑๑} หมายความว่า

- (๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๒) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๓) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับใน

เขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

- (๑) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
 - (๒) กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน ตลอดจนแบบของคำสั่งหรือแบบอื่นใดที่จะใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๓) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่พระที่นั่งหรือพระราชวัง

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับอาคาร ดังต่อไปนี้

- (๑) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

^{๑๑๑} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๑